

III. Mercat de treball i mobilitat per motius laborals ⁵

La reestructuració econòmica de les economies occidentals d'ençà la crisi dels 70 ha tingut com a conseqüències principals, entre d'altres, la desindustrialització i la deslocalització de les activitats econòmiques en el territori. En referència a aquesta última, el seu impacte dins la metròpoli de Barcelona ha comportat un ràpid increment i intensificació de la mobilitat per motius laborals. Així, a finals dels 90 trobem una metròpoli que abasta 217 municipis, sota un territori de 4.592 km² i amb una població de 4.348.272 (només superada per la Metròpoli de Madrid que te 4.893.441) i una ocupació de 1.560.393 llocs de treball. Aquesta metròpoli, o més concretament *consolidated metropolitan statistical area* ⁶, està formada per cinc àrees metropolitanes primàries que conformen cadascuna d'elles un mercat de treball diferent: Terrassa, Sabadell, Granollers, Mataró i la residual de Barcelona.

Mobilitat obligada per desplaçaments residència-treball

Índex de mobilitat obligada a la Regió Metropolitana de Barcelona. 1996

Municipi	POR ¹	LITL ²	POR/TM ³	POR/TF ⁴	LLTL/RF ⁵	ACONT. ⁶	ASUF. ⁷
Barcelona	529.751	659.786	417.410	112.341	242.376	78,79%	63,26%
Terrassa	56.765	55.221	41.244	15.521	13.977	72,66%	74,69%
Mataró	34.607	32.941	25.013	9.594	7.928	72,28%	75,93%
Vilafranca del Penedès	11.195	11.303	6.930	4.265	4.373	61,90%	61,31%
Sabadell	65.612	60.250	40.406	25.206	19.844	61,58%	67,06%
Granollers	19.600	24.624	10.513	9.087	14.111	53,64%	42,69%

Font: Diputació de Barcelona, Xarxa d'Observatoris del Mercat de Treball de la Província de Barcelona. Elaboració pròpia.

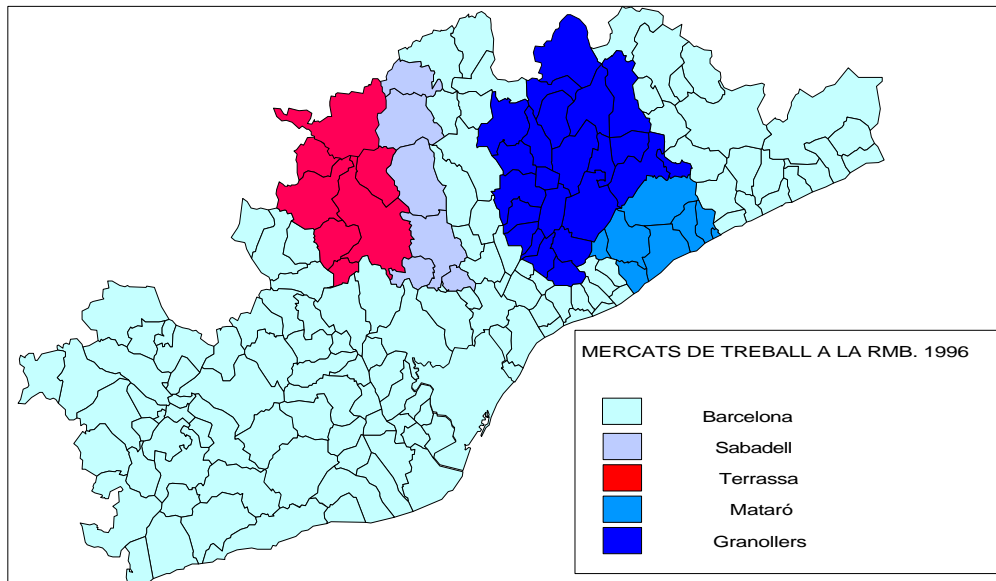
1. POR: Població ocupada resident al municipi.
2. LITL: Llocs de treball localitzats al municipi (inclou POR/TM més LITL/RF).
3. POR/TM: Població ocupada resident al municipi que treballa al municipi.
4. POR/TF: Població ocupada resident al municipi que treballa fora del municipi.
5. LLTL/RF: Llocs de treball localitzats al municipi de residents fora del municipi.
6. ACONT.: Taxa d'autocontenció: % de residents que treballen al municipi respecte el total de POR.
7. ASUF.: Taxa d'autosuficiència: % de residents que treballen al municipi respecte el total Llitl.

Terrassa, que conforma un dels cinc mercats de treball que existeixen en aquesta metròpoli de Barcelona, és el mercat de treball més autocontingut (Barcelona a part), és a dir, és el que més retén la seva població ocupada. Per altra banda, el seu índex d'autosuficiència tan sols és superat per Mataró, reflectint la gran capacitat que té la ciutat per generar llocs de treball que són ocupats per residents.

⁵ Extracte de l'estudi OEST, *La localització del treball a l'oest vallesà. Transformacions de l'estructura del mercat de treball i mobilitat*, 1999.

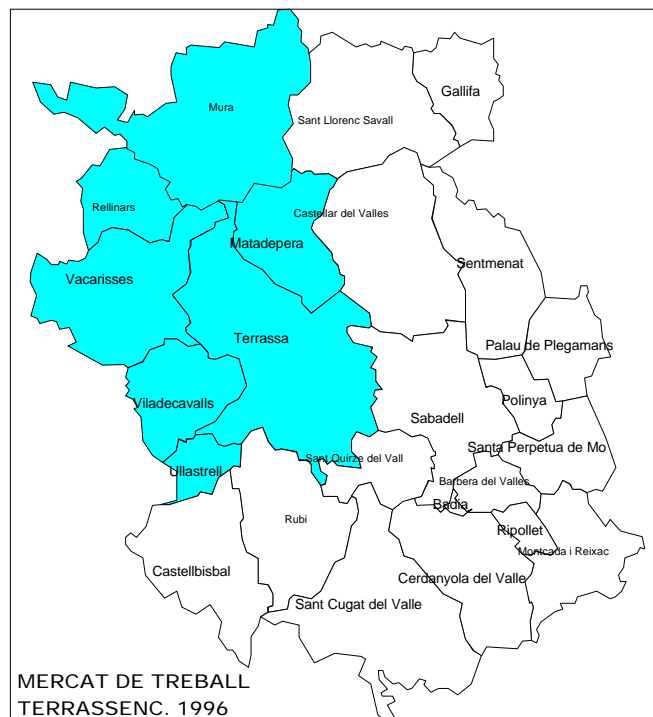
⁶ Territori definit a partir dels mercats de treball o àrees metropolitanes primàries que s'han calculat en base els fluxos de mobilitat per motius laborals (Enquesta de població-1996) prenent com a unitat els municipis. L' algoritme d' agregació és relativament senzill i consisteix a agregar, en una primera iteració, al municipi central de més de 50.000 habitants, tots aquells municipis que hi envien més d'un 15% de la seva població ocupada resident. Els criteris de densitat de població que complementen els de mobilitat residència-treball no són rellevants aquí. En una segona iteració, es considera com a nucli central el conjunt de municipis integrats a la primera iteració i s'hi agreguen els municipis que superen el llindar del 15% de fluxos per treball amb aquest centre. El procés es repeteix fins a quatre vegades. Metodologia desenvolupada per l'equip del Centre de Política del Sòl i Valoracions, UPC.

Mercats de treball a la Regió Metropolitana de Barcelona en funció de la mobilitat residència-treball Àrees metropolitanes primàries. 1996

Font: Centre de Política del Sòl i Valoracions, 1998,
extret de la reproducció realitzada per l'Institut Municipal de Promoció Econòmica de Mataró

Conca de treball de Terrassa en el marc del Vallès Occidental 1996

Mobilitat obligada per desplaçaments residència-treball

Càlcul del mercat de treball Terrassenc. 1996

Municipi	Habitants que treballen a Terrassa	Població ocupada resident (POR)	% Habitants/POR
Terrassa	41.244	56.765	72,66
Matadepera	1.229	2.437	50,43
Viladecavalls	979	1.961	49,92
Rellinars	44	110	40,00
Ullastrell	145	381	38,06
Vacarisses	236	662	35,65
Mura	20	84	23,81
Sant Quirze del Vallès	272	4.255	6,39
Gallifa	3	53	5,66
Rubí	1.116	19.893	5,61
Castellar del Vallès	230	6.086	3,78
Sabadell	2.182	65.612	3,33

Font: Diputació de Barcelona, Xarxa d'Observatoris del Mercat de Treball de la Província de Barcelona. Elaboració pròpia.

Els municipis que integren el mercat de treball terrassenc (els que donen més del 15% de la seva població ocupada resident al municipi central) són: Terrassa (com a municipi central), Matadepera, Viladecavalls, Rellinars, Ullastrell, Vacarisses i Mura, amb una població en conjunt de 178.042 habitants, 59.180 llocs de treball i 229 km² de superfície. Observant la diferència que hi ha entre l'últim municipi del mercat de treball terrassenc (Mura) i el primer dels que no hi pertanyen (Sant Quirze del Vallès) arribem a la conclusió que el mercat de treball actual de Terrassa és força estable. Per això és difícil que es produeixin canvis en els pròxims anys, si més no, els que es poden produir afectaran més a l'augment de la mobilitat en termes absoluts que no pas a la quantitat de municipis que conformen el mercat de treball i, per tant, a la seva extensió territorial, que només podria afectar els petits municipis degut a la seva minúscula població ocupada.

A l'any 1996, els principals municipis destinataris de la població ocupada resident a Terrassa que treballa fora, eren: Barcelona (3.407 treballadors, 6% de la població ocupada resident), Sabadell (2.348, 4,14%), Rubí (1.634, 2,9%) i Viladecavalls (1.227, 2,16%). De les dades de 1996 es desprèn un augment de la mobilitat en el sentit que ja es produí per al quinquenni anterior, mantenint la tendència d'augment de més de 6 punts respecte el percentatge de població ocupada (s'ha arribat a un 27% de població terrassenca que treballa fora, mentre que la mateixa dada al 1986 era del 15%). Destaca especialment l'augment de la mobilitat que té per destí Viladecavalls, que triplica el seu pes respecte del que passava el 1991, mentre que Rubí es manté, Barcelona puja molt poc, i Sabadell segueix mantenint la seva tendència a l'alça.

Respecte als llocs de treball ocupats per residents de fora de Terrassa, al 1986 gairebé un 87% dels llocs de treball són ocupats per terrassencs, un 3% per barcelonins, un 2% per sabadellencs, un 1,5% per residents a Matadepera, i un 1,2% pels de Rubí. La situació al 1991 fa que es redueixin en més de 5 punts els llocs de treball ocupats per terrassencs, la qual cosa suposa un increment

de la proporció dels llocs de treball ocupats per residents de fora de Terrassa, entre els quals cal destacar el cas de Sabadell, sobretot pel que fa a l'augment en nombre absolut de més de 900 llocs de treball. A l'any 1996 els terrassencs ocupen un 75% dels llocs de treball de la ciutat, és a dir, un 6% menys que al període anterior, però amb una gran diferència: mentre al 1991 en nombre absolut els llocs de treball ocupats per terrassencs augmenten en més de 5.000 treballadors, a l'any 1996 aquesta xifra es torna negativa amb 2.000 treballadors menys que al 1991. Però tot això es compensa amb l'increment del nombre de treballadors terrassencs que tenen la seva feina en altres municipis.

Mobilitat obligada per desplaçaments residència-treball

Terrassa. Origen-Destí. 1986-1991-1996

1.986			1.991			1.996		
Desplaçaments	Total	% s/Població ocupada a Terrassa	Desplaçaments	Total	% s/Població ocupada a Terrassa	Desplaçaments	Total	% s/Població ocupada a Terrassa
Dins el municipi	37.632	84,95	Dins el municipi	43.253	79,00	Dins el municipi	41.244	72,66
A altres municipis	6.668	15,06	A altres municipis	11.500	20,98	A altres municipis	15.521	27,34
Barcelona	2.229	5,03	Barcelona	3.197	5,84	Barcelona	3.407	6,00
Sabadell	1.141	2,58	Sabadell	1.796	3,28	Sabadell	2.348	4,14
Rubí	717	1,62	Rubí	1.262	2,30	Rubí	1.634	2,88
Sant Cugat del Vallès	284	0,64	Sant Cugat del Vallès	594	1,08	Viladecavalls	1.227	2,16
Viladecavalls	191	0,43	Viladecavalls	467	0,85	Sant Cugat del Vallès	903	1,59
Matadepera	186	0,42	Cerdanyola del Vallès	405	0,74	Cerdanyola del Vallès	471	0,83
Cerdanyola del Vallès	172	0,39	Matadepera	296	0,54	Barberà del Vallès	385	0,68
Martorell	110	0,25	Barberà del Vallès	274	0,50	Sant Quirze del Vallès	351	0,62
Olesa de Montserrat	109	0,25	Sant Quirze del Vallès	194	0,35	Matadepera	342	0,60
Barberà del Vallès	88	0,20	Castellbisbal	162	0,30	Castellbisbal	237	0,42
Resta	1.441	3,25	Resta	2.853	5,20	Resta	4.216	7,43
Desplaçaments	Total	% s/Total llocs de treball a Terrassa	Desplaçaments	Total	% s/Total llocs de treball a Terrassa	Desplaçaments	Total	% s/Total llocs de treball a Terrassa
Des d'altres municipis	5.780	13,31	Des d'altres municipis	10.063	18,87	Des d'altres municipis	13.977	25,31
Barcelona	1.302	3,00	Barcelona	1.968	3,69	Barcelona	2.469	4,47
Sabadell	897	2,07	Sabadell	1.796	3,37	Sabadell	2.182	3,95
Matadepera	651	1,50	Matadepera	962	1,80	Matadepera	1.229	2,23
Rubí	539	1,24	Rubí	872	1,64	Rubí	1.116	2,02
Viladecavalls	394	0,91	Viladecavalls	697	1,31	Viladecavalls	979	1,77
Sant Cugat del Vallès	267	0,62	Sant Cugat del Vallès	405	0,76	Sant Cugat del Vallès	557	1,01
Sant Quirze del Vallès	133	0,31	Sant Quirze del Vallès	276	0,52	Cerdanyola del Vallès	330	0,60
Cerdanyola del Vallès	101	0,23	Cerdanyola del Vallès	217	0,41	Hospitalet de Llobregat,	293	0,53
Badalona	93	0,21	Hospitalet de Llobregat,	197	0,37	Sant Quirze del Vallès	272	0,49
Barberà del Vallès	93	0,21	Badalona	186	0,35	Badalona	245	0,44
Resta	1.310	3,02	Resta	2.487	4,66	Resta	4.305	7,80
Index d'autosuficiència		86,69			81,13			74,69

Font: Diputació de Barcelona, Xarxa d'Observatoris del Mercat de Treball de la Província de Barcelona. Elaboració pròpia.

En conclusió, la relació de Terrassa amb Barcelona i la seva Regió Metropolitana s'ha anat fent més intensa en aquests deu anys, passant d'una situació de força autocontenció l'any 1986 a una de més oberta el 1996. Els desplaçaments cap a altres municipis per motius de feina han augmentat en més de 8.000 treballadors, de la mateixa manera que els desplaçaments cap a Terrassa. En conseqüència, el saldo es manté positiu entre els que venen de fora a treballar a Terrassa i els terrassencs que van a treballar fora en un marge que oscil·la entre els 1.000 i els 1.500 treballadors. És a dir, l'increment de la mobilitat per motius de treball a Terrassa en el període 1986-1996 ha estat similar tant en les entrades com en les sortides.

Respecte els perfils dels terrassencs que treballen fora un 70% són homes, encara que les dones estan molt representades en els grups d'edat de 20 a 29 anys. En conjunt les edats més representades són les de 20 a 34 anys, que concentren el 40% dels treballadors. Per altra banda, les ocupacions més representades són les de gestió administrativa, els operadors de màquines fixes i els dependents, entre d'altres.

Perfil dels terrassencs que treballen fora

Distribució per sexe i edat. 1996

Edat	Absoluts			%		
	Home	Dona	Total	Home	Dona	Total
De 15 a 19	179	101	280	1,7	2,1	1,8
De 20 a 24	985	850	1.835	9,2	17,7	11,8
De 25 a 29	1.954	1.296	3.250	18,2	26,9	20,9
De 30 a 34	1.945	884	2.829	18,1	18,4	18,2
De 35 a 39	1.658	609	2.267	15,4	12,7	14,6
De 40 a 44	1.342	447	1.789	12,5	9,3	11,5
De 45 a 49	1.092	302	1.394	10,2	6,3	9,0
De 50 a 54	864	189	1.053	8,1	3,9	6,8
De 55 a 59	509	87	596	4,7	1,8	3,8
De 60 a 64	191	38	229	1,8	0,8	1,5
De 65 a 69	12	4	16	0,1	0,1	0,1
De 70 a 74	1	1	2	0,0	0,0	0,0
De 75 i més	0	1	1	0,0	0,0	0,0
Total	10.732	4.809	15.541	100	100	100

Font: Ajuntament de Terrassa, Servei de Sistemes d'Informació, Gabinet d'estadística

Mobilitat obligada per desplaçaments residència-treball

Perfil dels terrassencs que treballen fora. 1996

Ranking¹ per ocupació. CCO (2 dígits)

Codi Català d'ocupació (2 dígits)	Absoluts		
	Home	Dona	Total
Professionals de suport de gestió administrativa	567	852	1.419
Operadors de màquines fixes	964	208	1.172
Caps d'equip i encarregats d'instal·lacions industrials	579	249	828
Professionals de suport d'operacions financeres i comercials	591	82	673
Dependents de comerç i similars	373	287	660
Mecànics i ajustadors de maquinària i equips elèctrics	613	32	645
Tècnics en ciències físiques, químiques i enginyeria	484	145	629
Treballadors d'obres estructurals de la construcció	603	8	611
Conductors de vehicles de transport urbà o per carretera	585	11	596
Directors d'empreses amb deu assalariats o més	436	88	524
Professionals de l'ensenyament associats a titulacions de 2n c.	232	203	435

Font: Ajuntament de Terrassa, Servei de Sistemes d'Informació, Gabinet d'estadística

1. 10 primers subsectors en nombre absolut.

Respecte els principals subsectors d'activitat on van a treballar i el municipi de destí, cal destacar els següents creuaments amb destí Barcelona: *Altres activitats empresarials* (393), *Comerç al detall* (253) i *Construcció* (314). Amb destí Sabadell: *Indústries tèxtils* (271) i *Comerç al detall* (228). Amb destí Rubí: *Indústries tèxtils* (125), *Indústries químiques* (173) i *Metal·lúrgia* (125). Amb destí Viladecavalls: *Indústries tèxtils* (247) i *Fabricació de materials electrònics* (236). Pel que fa al conjunt de la resta de municipis, cal destacar els subsectors de l'*Educació* (316), *Altres activitats empresarials* (178), *Comerç al detall* (161), i *Construcció* (159).

Perfil dels terrassencs que treballen fora

Ranking per l'activitat econòmica i municipi de destí. 1996

Activitat	Barcelona	Sabadell	Rubí	Viladecavalls	Resta	Total
Altres activitats empresarials	393	144	84	53	178	852
Indústries tèxtils	101	271	125	247	84	828
Comerç al detall, llevat del comerç de vehicles de motor, mo	253	228	109	55	161	806
Construcció	314	156	102	52	159	783
Educació	198	164	51	19	316	748
Activitats sanitàries i veterinàries, serveis socials	208	135	49	27	149	568
Administració pública, defensa i Seguretat Social obligatori	248	108	54	14	125	549
Indústries químiques	117	42	173	19	108	459
Metal·lúrgia	59	82	125	67	123	456
Transport terrestre transport per canonades	194	97	39	23	98	451
Indústries de productes alimentaris i begudes	92	64	69	47	102	374
Fabricació de materials electrònics fabricació d'equips i a	14	15	10	236	51	326
Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç, llevat de vehi	127	70	33	23	65	318
Hoteleria	100	51	43	23	88	305
Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	63	26	65	45	77	276
Edició, arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	91	51	47	18	54	261
Indústries de la construcció de maquinària i equips mecànics	37	55	57	37	74	260
Fabricació de productes metàl·lics, llevat de maquinària i e	32	59	62	32	51	236
Mediació financera, llevat d'assegurances i plans de pensio	64	85	21	5	31	206
Activitats informàtiques	78	37	5	2	66	188
Activitats recreatives, culturals i esportives	78	39	9	13	45	184
Fabricació de maquinària i materials elèctrics	45	16	42	31	37	171
Venda, manteniment i reparació de vehicles de motor, motocic	31	46	36	10	25	148
Indústries de la confecció i de la pelleteria	26	31	24	24	34	139
Assegurances i plans de pensions, llevat de la seguretat soc	70	34	7	1	10	122
Fabricació de mobles altres indústries manufactureres	19	33	13	32	22	119
Correus i telecomunicacions	62	24	11	5	17	119
Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	21	18	27	11	38	115
Activitats diverses de serveis personals	19	35	19	4	35	112
Producció i distribució d'energia elèctrica, gas, vapor i ai	32	21	7	19	21	100
Llars que ocupen personal domèstic	20	8	2	1	52	83
Activitats afins al transport activitats d'agències de viat	39	15	11	4	12	81
Fabricació d'equips i instruments medicoquirúrgics, de preci	12	10	41	1	10	74
Fabricació de màquines d'oficina i equips informàtics	8	3	1		56	68
Indústries del paper	16	5	5	1	36	63
Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques	7	12	20	2	20	61
Activitats immobiliàries	46	6	5	1	2	60
Indústries de la fusta i del suro, llevat de mobles cistell	14	9	14	7	14	58
Agricultura, ramaderia, caça i activitats dels serveis de s	11	8	3	6	16	44
Activitats associatives	21	7		1	4	33
Captació, depuració i distribució d'aigua	7	6	2	1	6	22
Fabricació d'altres materials de transport	4	2	4	3	3	16
Preparació, adobament i acabament del cuir fabricació d'art	3	1		4	6	14
Activitats de sanejament públic	3	3		2	5	13
Silvicultura, explotació forestal i activitats dels serveis	4			5	2	11
Lloguer de maquinària i equips sense operari, d'efectes pers	4	3	3		1	11
Activitats auxiliars de la mediació financera	5	5			0	10
Recerca i desenvolupament	7				2	9
Coqueries, refinació de petroli i tractament de combustibles	5				1	6
Extracció de minerals no metàl·lics ni energètics		1			2	3
Reciclatge				2	1	3
Transport marítim, de cabotatge i per vies de navegació inte		3			0	3
Transport aeri i espacial			1		1	2
Extracció de minerals metàl·lics			1		0	1
Indústries del tabac	1				0	1
Organismes extraterritorials	1					1

Font: Ajuntament de Terrassa, Servei de Sistemes d'Informació, Gabinet d'estadística